

**ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ**
University of the Peloponnese

**ΣΧΟΛΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ
ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ**

**Τμήμα Διοικητικής Επιστήμης και
Τεχνολογίας**

**Π.Μ.Σ. «Δημόσια Διοίκηση και
Ψηφιακός Μετασχηματισμός»**

**M4.2 Κανονισμός σπουδών, πρακτικής
άσκησης, κινητικότητας, εκπόνησης
εργασιών του ΠΜΣ**

Γενικές Οδηγίες για την Εκπόνηση, Σύνταξη και Συγγραφή του Κειμένου της Μεταπτυχιακής Διατριβής

Α. ΓΕΝΙΚΕΣ ΟΔΗΓΙΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΚΠΟΝΗΣΗ ΤΗΣ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΗΣ ΔΙΑΤΡΙΒΗΣ

1. Σκοπός και Σημασία της Μεταπτυχιακής Διατριβής

Η μεταπτυχιακή διατριβή είναι επιστημονική εργασία η οποία οφείλει να εμπεριέχει στοιχεία πρωτοτυπίας στα γνωστικά πεδία τα σχετικά με το Π.Μ.Σ. είτε μέσω της δημιουργίας νέας γνώσης, είτε μέσω της άσκησης αυτόνομης κριτικής σκέψης, είτε, τέλος, μέσω συνδυασμού των παραπάνω. Προσφέρει τη δυνατότητα να κριθεί αλλά και να κατευθυνθεί η ερευνητική ικανότητα του μεταπτυχιακού φοιτητή. Άρα, ο βασικός στόχος της εκπόνησής της είναι να αποδείξει τις ικανότητές του μεταπτυχιακού φοιτητή και από τις δύο αυτές απόψεις.

2. Επιμέρους Στόχοι της Μεταπτυχιακής Διατριβής

Επιμέρους στόχοι στους οποίους είναι δυνατόν να αποβλέπει μια τέτοια ερευνητική εργασία συμπεριλαμβάνουν:

- επισκόπηση και κριτική ανάλυση υφιστάμενης γνώσης
- περιγραφή και ερμηνεία κάποιου φαινομένου ή θέματος
- χρήση θεωρητικών και μεθοδολογικών προσεγγίσεων, τεχνικών, εργαλείων
- δημιουργία νέων θεωρητικών και μεθοδολογικών προσεγγίσεων, τεχνικών, εργαλείων ή άλλων καινοτομιών στη διερευνούμενη επιστημονική περιοχή

Η μεταπτυχιακή διατριβή στοχεύει στο να αναπτυχθούν από τον μεταπτυχιακό φοιτητή δόκιμες επιστημονικές πρωτοβουλίες σε ένα συγκεκριμένο πεδίο γνώσης απ' αυτά που προσφέρονται στο Π.Μ.Σ. Αποτρέπεται η μηχανιστική εφαρμογή γνώσεων και ενθαρρύνεται η κριτική θεώρηση και ανάλογη προσαρμογή τους από πλευράς μεταπτυχιακού φοιτητή.

3. Κύρια Τμήματα της Μεταπτυχιακής Διατριβής

Η μεταπτυχιακή διατριβή συνιστάται να περιλαμβάνει τα εξής γενικά τμήματα:

- Εισαγωγή:* ιστορικό επιλογής του ερευνητικού προβλήματος, τοποθέτηση του θέματος στον ευρύτερο επιστημονικό κλάδο, πρωτοτυπία και χρησιμότητα της έρευνας, και διατύπωση του σκοπού της.
- Ανασκόπηση της βιβλιογραφίας:* επισκόπηση και διερεύνηση του θεωρητικού και μεθοδολογικού πεδίου (συμπεριλαμβανομένων και εφαρμογών) στο οποίο εντάσσεται η μεταπτυχιακή εργασία.
- Μεθοδολογία:* οργάνωση έρευνας, περιγραφή μεθοδολογικής προσέγγισης, περιγραφή συλλογής και τεχνικών επεξεργασίας δευτερογενών και πρωτογενών στοιχείων.
- Ανάλυση του θέματος:* παρουσίαση και οργάνωση των ευρημάτων της μεταπτυχιακής εργασίας, ανάλυση και ερμηνεία των αποτελεσμάτων της μεταπτυχιακής εργασίας.
- Συμπεράσματα:* παράθεση τελικών συμπερασμάτων, ένταξή τους στο ευρύτερο θεωρητικό και εμπειρικό πλαίσιο όπως ορίστηκε στην αρχή της μεταπτυχιακής εργασίας, και ζητήματα που προκύπτουν για μελλοντική έρευνα.

B. ΚΑΝΟΝΕΣ ΣΥΝΤΑΞΗΣ ΚΑΙ ΣΥΓΓΡΑΦΗΣ ΤΟΥ ΚΕΙΜΕΝΟΥ ΤΗΣ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΗΣ ΔΙΑΤΡΙΒΗΣ

1. Μέγεθος Μεταπτυχιακής Διατριβής

Το μέγεθος της μεταπτυχιακής διατριβής εναπόκειται στην κρίση του μεταπτυχιακού φοιτητή και σχετίζεται με τις απαιτήσεις και τις ιδιαιτερότητες του θέματος. Αξιολογείται περισσότερο η επιστημονική πληρότητα της εργασίας παρά το μέγεθός της καθεαυτό.

Ενδείκνυται το μέγεθος να μην ξεπερνά τις 150 σελίδες χωρίς αυτό να αποτελεί απόλυτο περιοριστικό κριτήριο. Εναλλακτικά, το κείμενο της μεταπτυχιακής διατριβής δεν θα πρέπει κανονικά να υπερβαίνει τις 50.000 λέξεις συμπεριλαμβανόμενων των τυχόν παραρτημάτων, της βιβλιογραφίας, των πινάκων και διαγραμμάτων κλπ. Κάθε σελίδα του κειμένου πρέπει να αριθμείται με συνεχή αρίθμηση. Η αρίθμηση αρχίζει από την πρώτη σελίδα του κειμένου και τελειώνει στο τέλος της όλης μεταπτυχιακής εργασίας, συμπεριλαμβανόμενων των παραρτημάτων και της βιβλιογραφίας. Υλικό που εμφανίζεται πριν από τα κεφάλαια του κυρίως κειμένου, όπως πρόλογος / ευχαριστίες, αφιέρωση (εάν υπάρχει), πίνακας περιεχομένων, κατάλογοι πινάκων / εικόνων / χαρτών και περίληψη (στα Ελληνικά και στα Αγγλικά), αριθμείται με μικρούς Λατινικούς αριθμούς και εμφανίζεται με αυτήν ακριβώς τη σειρά μετά τη σελίδα του τίτλου (η οποία είναι δυνατό να ακολουθείται πρώτα από σελίδα όπου εμφανίζεται το copyright). Η σελίδα, πάντως, του τίτλου (και/ή του copyright) δεν αριθμείται ούτε προσμετράται στο συνολικό αριθμό σελίδων της μεταπτυχιακής διατριβής.

2. Παρουσίαση Κειμένου

Η μεταπτυχιακή διατριβή πρέπει να παραδίδεται απαραίτητως γραμμένη σε ηλεκτρονικό υπολογιστή, εκτυπωμένη στη μια πλευρά της σελίδας, σε καλής ποιότητας λευκό χαρτί μεγέθους A4, με περιθώρια 4 cm σε όλες τις πλευρές. Για το κείμενο χρησιμοποιείται μαύρη γραμματοσειρά κατά προτίμηση Times New Roman μεγέθους 12 στιγμών. Το διάστιχο του κυρίως κειμένου πρέπει να είναι 1,5 ενώ των υποσημειώσεων (ή των σημειώσεων τέλους) μονό. Για τις υποσημειώσεις (ή σημειώσεις τέλους) συνιστάται η χρησιμοποίηση της ίδιας γραμματοσειράς αλλά μικρότερου μεγέθους χαρακτήρων από ό,τι στο κυρίως κείμενο. Εάν χρησιμοποιηθούν άλλες γραμματοσειρές μέσα στο κείμενο με σκοπό να διαχωρίσουν τμήματά του από το υπόλοιπο της εργασίας, αυτές θα πρέπει να είναι ευανάγνωστες και του ίδιου μεγέθους με το υπόλοιπο κείμενο. Είναι δυνατόν υποκεφαλίδες και τίτλοι κεφαλαίων, υποκεφαλαίων και εδαφίων να εμφανίζονται και σε διαφορετικό μέγεθος και μορφή γραμματοσειράς εφόσον είναι ευανάγνωστα και ακολουθούν όλες τις υπόλοιπες προδιαγραφές συγγραφής της μεταπτυχιακής εργασίας. Γενικά, καλό είναι να αποφεύγεται η χρήση πολλών διαφορετικών γραμματοσειρών μέσα στο κείμενο καθώς και διακοσμητικών στοιχείων, πλαισίων, σκιάσεων, κλπ που αποσκοπούν στη δημιουργία αισθητικού αποτελέσματος αλλά που παράλληλα αποσπούν την προσοχή από το περιεχόμενο της εργασίας που είναι σε τελική ανάλυση το ζητούμενο. Γενικά, η μορφή της εργασίας πρέπει να είναι λιτή. Στην τελική μορφή της, η διατριβή κατατίθεται βιβλιοδετημένη επιμελώς σε ενιαίο τόμο.

3. Σελίδα Τίτλου της Μεταπτυχιακής Εργασίας

Στο εξώφυλλο/ σελίδα τίτλου πρέπει να περιέχονται κατά σειρά εκ των άνω προς τα κάτω:

- Ο λογότυπος του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου και του Τμήματος Οικονομικών Επιστημών

- Ο τίτλος του Π.Μ.Σ.
- Ο τίτλος της μεταπτυχιακής εργασίας. (Ο τίτλος δίνεται ολογράφως).
- Το ονοματεπώνυμο του μεταπτυχιακού φοιτητή
- Το όνομα του επιβλέποντα (και η υπογραφή του, ή σε ξεχωριστή σελίδα), καθώς και τα ονόματα των μελών της συμβουλευτικής επιτροπής
- Ο χρόνος κατάθεσής της

4. Ζητήματα Copyright

Το άτομο το οποίο εκπονεί την μεταπτυχιακή εργασία φέρει ολόκληρη την ευθύνη προσδιορισμού της δίκαιης χρήσης του υλικού που χρησιμοποίησε, η οποία ορίζεται στην βάση των εξής παραγόντων: του σκοπού και χαρακτήρα της χρήσης (εμπορικός, μη κερδοσκοπικός ή εκπαιδευτικός), της φύσης του υλικού που χρησιμοποιεί (τμήμα του κειμένου, πίνακες, εικόνες), του ποσοστού και της σημαντικότητας του τμήματος που χρησιμοποιεί σε σχέση με το όλο κείμενο υπό copyright, και των πιθανών συνεπειών της χρήσης αυτής στην αγορά ή στη γενικότερη αξία του υπό copyright κειμένου.

5. Διάρθρωση Κύριων Τμημάτων της Μεταπτυχιακής Εργασίας

Η μεταπτυχιακή εργασία πρέπει να είναι διαρθρωμένη κατά τα πρότυπα των επιστημονικών μονογραφιών και μελετών. Πιο συγκεκριμένα, περιλαμβάνονται με την παρακάτω σειρά:

- Πρόλογος - ευχαριστίες
- Αφιέρωση (εάν υπάρχει)
- Πίνακας περιεχομένων
- Κατάλογος πινάκων, διαγραμμάτων, χαρτών και/ή άλλων εποπτικών μέσων
- Περίληψη στα Ελληνικά (1 σελίδα)
- Περίληψη στα Αγγλικά (1 σελίδα)
- Εισαγωγή
- Κυρίως κείμενο (κατανομή κατά κεφάλαια, υποκεφάλαια και εδάφια)
- Συμπεράσματα
- Βιβλιογραφία
- Παραρτήματα (εάν υπάρχουν)

Στον *πρόλογο* γίνεται σύντομη αναφορά στη διαδικασία εκπόνησης της εργασίας και αποδίδονται ευχαριστίες προς όλους όσους (άτομα ή φορείς) συνέβαλλαν με οιοδήποτε τρόπο στην υλοποίηση της. Ιδιαίτερες ευχαριστίες πρέπει να αποδίδονται στον επιβλέποντα και στα λοιπά μέλη της τριμελούς επιτροπής, καθώς και σε άτομα ή φορείς που έπαιξαν καθοριστικό ρόλο στην υλοποίηση της μεταπτυχιακής έρευνας.

Η *περίληψη* αποτελεί μια σαφή και σύντομη περιγραφή του περιεχομένου, της μεθόδου και των συμπερασμάτων της μεταπτυχιακής εργασίας σε μια το πολύ σελίδα.

Στην *εισαγωγή* παρουσιάζονται αναλυτικά: (α) Το αντικείμενο, οι στόχοι και η σκοπιμότητα της συγκεκριμένης μεταπτυχιακής εργασίας. Ειδικότερα, γίνεται αναφορά στον προβληματισμό που οδήγησε στην επιλογή του συγκεκριμένου θέματος, στους επιμέρους στόχους και τα ερευνητικά ερωτήματα, ή υποθέσεις, προς έλεγχο και διερεύνηση, καθώς και στην αιτιολόγηση της επιστημονικής (θεωρητικής ή/και εφαρμοσμένης) σκοπιμότητας της εργασίας. (β) Η μεθοδολογία προσέγγισης του αντικειμένου της διατριβής καθώς και οι τεχνικές συλλογής, επεξεργασίας και ανάλυσης των στοιχείων. (γ) Η διάρθρωση της εργασίας με σύντομη περιγραφή του περιεχομένου κάθε κεφαλαίου.

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ
ΤΜΗΜΑ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ

Το κυρίως κείμενο χωρίζεται σε αριθμημένα κεφάλαια, κάθε ένα από τα οποία αντιστοιχεί σε μια συγκεκριμένη αυτοτελή ενότητα και τα οποία ακολουθούν μεταξύ τους μια λογική αλληλουχία στην ροή της εργασίας. Τα κεφάλαια είναι σκόπιμο να χωρίζονται σε υποκεφάλαια και εδάφια αριθμημένα κατά το δεκαδικό σύστημα (π.χ. 3, 3.1, 3.1.1). Στα κεφάλαια περιλαμβάνεται το κυρίως αναλυτικό τμήμα της εργασίας. Οι αναφορές στη βιβλιογραφία πρέπει να γίνονται απευθείας μέσα στο κείμενο με το “σύστημα Harvard” π.χ. (Massey, 1984: 145-147), ενώ η πλήρης αναφορά στην κάθε πηγή γίνεται στο τέλος της εργασίας, στη βιβλιογραφία. Δευτερεύοντα ή συμπληρωματικά στοιχεία, σχόλια, διευκρινήσεις κλπ παρατίθενται σε αριθμημένες υποσημειώσεις στο κάτω μέρος της ίδιας σελίδας (footnotes), ή σε αριθμημένες σημειώσεις στο τέλος του σχετικού κεφαλαίου (endnotes).

Στα *συμπεράσματα* περιλαμβάνεται σύνθεση και συζήτηση των κυρίων ευρημάτων της εργασίας τοποθετημένων στα γεωγραφικά συμφραζόμενα του θέματος καθώς και στο ευρύτερο επιστημονικό πεδίο στο οποίο αυτά εντάσσονται. Επίσης επισημαίνονται αντικειμενικές δυσκολίες που τυχόν προέκυψαν κατά την εκπόνηση της μεταπτυχιακής εργασίας, προτείνονται κατευθύνσεις για μελλοντική έρευνα και παρατίθενται τελικές κριτικές απόψεις και συμπεράσματα του συγγραφέα.

Σε *παραρτήματα* γενικά εισάγονται διάφορα στοιχεία βοηθητικής ή συμπληρωματικής σημασίας σε σχέση με αυτή καθαυτή τη μεταπτυχιακή διατριβή (πχ ερωτηματολόγια, στατιστικές σειρές, πίνακες, διαγράμματα, χάρτες κλπ που δεν μπόρεσαν να ενταχθούν στο κυρίως κείμενο, αποδελτιωμένα αρχεία, κοκ). Η σύνταξη και παράθεσή τους γενικά ακολουθεί όλες τις παραπάνω προδιαγραφές που αφορούν στην σύνταξη του κειμένου της μεταπτυχιακής εργασίας, ως αναπόσπαστο τμήμα αυτής, συμπεριλαμβανόμενης και της αρίθμησης, η οποία συνεχίζεται στα παραρτήματα απευθείας από το κυρίως κείμενο της εργασίας.

Στη *βιβλιογραφία* περιλαμβάνονται όλες οι πηγές (βιβλία, άρθρα, μελέτες, εισηγήσεις σε συνέδρια, στατιστικά δελτία, αναλύσεις στην ημερήσιο και περιοδικό τύπο, ντοκουμέντα οργανισμών, αρχειακό υλικό κλπ) που χρησιμοποιήθηκαν κατά την εκπόνηση της μεταπτυχιακής εργασίας. Η παράθεση γίνεται κατά αλφαβητική σειρά ονόματος συγγραφέα.

Πιο αναλυτικά παρατίθενται κατά σειρά:

- το όνομα του συγγραφέα/ων ή του φορέα
- η χρονολογία έκδοσης (σε παρένθεση)
- ο τίτλος του έργου
- λοιπά προσδιοριστικά στοιχεία

Παραδείγματα:

Becker, G. (1971) Economic Theory. New York: Alfred A. Knopf (περίπτωση βιβλίου)

Powell, W.W. (1990). Neither market nor hierarchy: network forms of organization. Research in Organizational Behaviour. No. 12, pp. 295-336. (περίπτωση άρθρου σε επιστημονικό περιοδικό).

Liargovas, P. (2006). Economic and Social Cohesion in the Enlarged Union. Στο Stefanou, K., editor. Adjusting to EU Enlargement: Recurring Issues in a New Setting, Northampton, MA: Edward Elgar, pp.135-148 (περίπτωση κεφαλαίου σε συλλογικό βιβλίο).

CEC (1999). ESDP European Spatial Development Perspective: Towards Balanced and Sustainable Development of the Territory of the European Union.

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ
ΤΜΗΜΑ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ

Luxembourg: European Commission
(http://europa.eu.int/comm/regional_policy/sources/docoffic/official/reports/som_en.htm) (Περίπτωση έργου που ανασύρθηκε από το διαδίκτυο).

- Koum, G. (1997). An object-based Petri net model supporting a Geographic Information System for urban planning. Στο Proceedings of Athens International Conference: Urban, Regional, Environmental Planning and Informatics to Planning in an Era of Transition. Athens 22-24/10, (edited by Sellis, T. & Georgoulis, D.), pp. 758-774. (Περίπτωση εισήγησης δημοσιευμένης σε πρακτικά συνεδρίου).
- Anonymous (2002). Prometheus unbound: A survey of Greece. The Economist, Oct. 12th, pp.1-20 (after p. 56). (περίπτωση ανώνυμου άρθρου-ανάλυσης στον περιοδικό ειδικό τύπο).
- Μουζέλης, Ν. (1999). Το μοντέρνο και το μεταμοντέρνο στην κοινωνική σκέψη I: Αντιπαραθέσεις. Το Βήμα της Κυριακής, 3 Νοεμβρίου (περίπτωση ενυπόγραφου άρθρου στον ημερήσιο τύπο).
- OECD (1990). Historical Statistics 1960-1988. Paris (περίπτωση στατιστικού εντύπου)
- ΥΠΕΧΩΔΕ (1984). Ν. Αγαΐας: Προτάσεις Χωροταξικής Οργάνωσης. Αθήνα (περίπτωση μελέτης φορέα)
- ΦΕΚ 33Α/14-3-1983 (Ν. 1337/83 για την επέκταση των πολεοδομικών σχεδίων, την οικιστική ανάπτυξη και σχετικές ρυθμίσεις). (περίπτωση κρατικού ντοκουμέντου).
- Πρεβαλάκης, Ε., Γλύτσας, Φ. (1975) Επιτομαί εγγράφων του Βρετανικού Υπουργείου των Εξωτερικών. Γενική αλληλογραφία/Ελλάς. (Τόμος πρώτος, Foreign Office 32, φάκελλοι 4-34, 1827-1832, μέρη 1 και 2). Αθήνα: Ακαδημία Αθηνών, Κέντρο Ερεύνης Ιστορίας του νεώτερου Ελληνισμού. (περίπτωση αρχειακού υλικού).